

Ikast-Brande
Kommune

**Procedure for
budget 2021-2024**

Vedttaget den 3. februar 2020

Indledning

Udgangspunktet for proceduren er den økonomiske politik og budget for 2020 som vedtaget af byrådet.

Proceduren omfatter

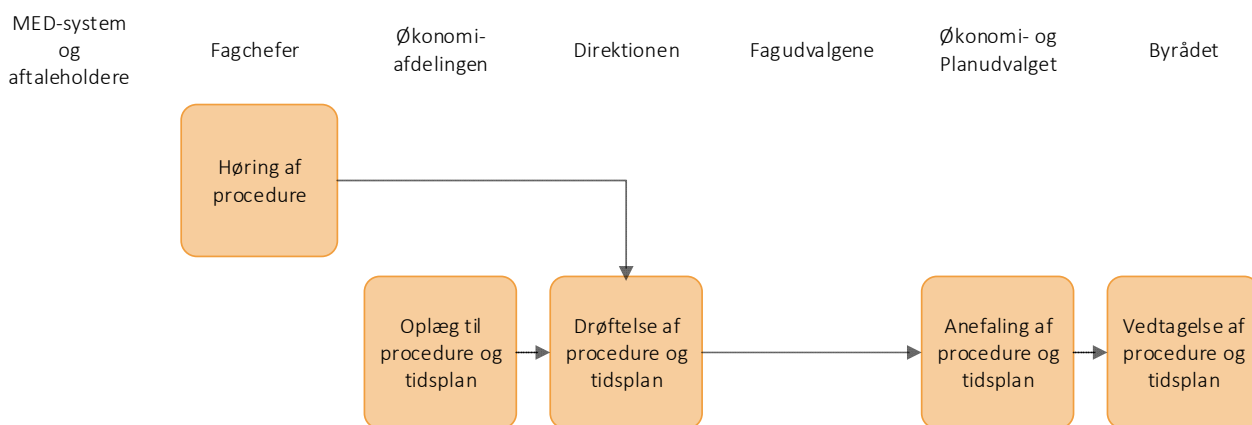
De væsentligste aktiviteter i forbindelse med budgetlægningen.

En præcisering af hvilke aktører/personer, der er involveret: byråd, økonomiudvalg, fagudvalg, direktion, afdelingschefer, aftaleholdere, brugerbestyrelser, MED-udvalg og råd.

Hvilke produkter der skal udarbejdes, hvad de skal indeholde, og hvem der skal modtage dem.

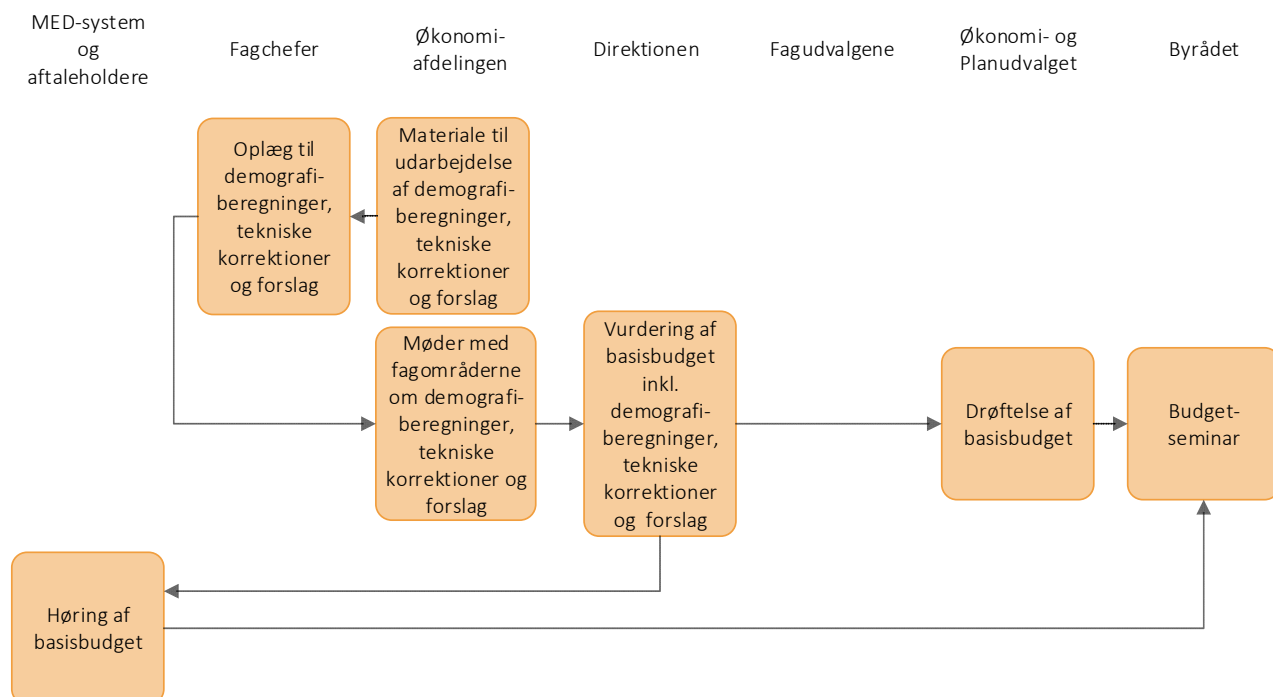
I det efterfølgende beskrives processen opdelt i 4 faser. Hver fase/aktivitet indledes med en oversigtsfigur, som overordnet illustrerer, hvordan processen er tilrettelagt.

1. Opstartsfasen

Byrådet behandler procedure og tidsplan på årets første byrådsmøde i februar 2020.

2. Fase 2 - Basisbudgettet

Basisbudget 2021

Basisbudgettet for 2021-24 er for driftsbudgettet en videreførelse af budgettet i det vedtagne budget for 2020 tillagt tekniske korrektioner, og udarbejdes i 2021 p/l niveau. Indtægter fra skatter og tilskud beregnes ved statsgaranti.

Ved tekniske korrektioner forstås følgende ændringer:

- ændringer som følge af at nogle besluttede besparelser i tidligere budgetforlig har stigende effekt i overslagsår,
- de i budgetforliget for 2019 besluttede generelle effektiviseringskrav på 1% årligt i 2021-2023,
- 50% af konsekvenserne af den forventede demografiske udvikling med udgangspunkt i de af byrådet vedtagne budgettildelingsmodeller,
- ny lovgivning, hvor ændringen overstiger 25.000 kr. – mindre ændringer indarbejdes ikke, og
- ændringer i renter og afdrag.

Effektiviseringskravet kan evt. erstattes af specifikke besparelser, hvorved fordelingen mellem områderne kan ændres.

Udgifter og indtægter på jordsyning skal over en årrække balancere. Grundsalt budgetlægges til 20 mio. kr. og modsvarer af tilsvarende udgifter.

Anlæg sættes til 0.

Tekniske forslag

Tekniske forslag omfatter ændringer, som sikrer at serviceniveau kan fastholdes som i budget 2020 og omfatter følgende:

- nye byrådsbeslutninger efter vedtagelsen af budget 2020, der har konsekvenser for budget 2021-24,
- de resterende 50% af konsekvenserne af den forventede demografiske udvikling,

- budgetrettelser/øvrige ændringer til forudsætninger for budgettet, herunder indkøbsbesparelser og kontraktændringer, og
- forventede mængde- og prisændringer på arbejdsmarkedsrådets forsørgelsesudgifter, hvor kommunens udgifter er vanskeligt styrbare og er forpligtet til et udefra givet ydelsesniveau.

Da de tekniske forslag omhandler ønsker om korrektioner ift. et vedtaget serviceniveau, skal der til de politiske drøftelser udarbejdes en kort redegørelse på maks. 1-2 sider for konsekvenserne for serviceniveauet, såfremt de tekniske forslag ikke imødekommes, samt nedslag på få konkrete forslag.

Bevillingsniveau

Byrådet afgiver ved budgettets vedtagelse bevilling til afholdelse af udgifter og til at oppebære indtægter. Budgettet er opdelt i et antal politikområder. Hver af disse er en selvstændig bevilling. Budgettet er opdelt i følgende politikområder:

1. Dagtilbud til børn 0-5 år
2. Børn og unge 6-18 år
3. Familier og børn med særlige behov
4. Fritid, idræt og kultur
5. Overførselsindkomster
6. Ældre
7. Sundhed
8. Handicap og psykiatri (voksne)
9. Erhvervsudvikling, turisme, klima og demokrati
10. Økonomi
11. Borgerservice, administration og politisk organisation
12. Redningsberedskab
13. Miljø og natur
14. Byer og landsbyer
15. Infrastruktur og kollektiv trafik
16. Forsyning

Overførselsadgang

Der er fuld overførselsadgang for såvel under- som overskud på driftsbudgettet. Overførselsadgangen gælder ikke myndighedsopgaver, medfinansiering af sundhed og vederlagsfri fysioterapi, lovbundne sociale ydelser og tilhørende refusioner, forældrebetaling samt mellemkommunale afregninger.

Forklaringer på afvigelser indgår som en del af driftsenhedernes regnskabsaflæggelse.

Lønsumsstyring

Lønsumsstyring indebærer, at den budgetansvarlige har ansvaret for overholdelse af lønsummen i modsætning til at overholde en given personalenormering. Derved opnås en højere fleksibilitet og det giver handlefrihed i forhold til driftsenhedens økonomi i forbindelse med sammensætningen af personalet.

Usikkerhedspuljer

Med henblik på at sikre budgetoverholdelse og værne mod tillægsbevillinger er afsat 2 usikkerhedspuljer i budgettet:

- 27,8 mio. kr. i risikopulje til finansiering af mindre driftsoverførsler og imødegåelse af usikkerheder, som alene kan anvendes til uforudsete økonomiske problemer, hvor kommunen ikke har mulighed for at iværksætte tiltag tids nok til imødegåelse af budgetoverskridelsen.

- ved budgetforliget for 2019 blev afsat yderligere 3,0 mio. kr. frem til og med 2022 i en besparelsesprioriteringspulje, som er målrettet områder med særligt store implementeringsudfordringer.

Kun byrådet kan tildele midler fra disse 2 puljer.

Specielle bemærkninger

De specielle bemærkninger der knytter sig til enkelt områder er bindende forudsætninger for budgettets anvendelse.

De specielle bemærkninger udarbejdes efter byrådets vedtagelse af budgettet, og har primært til formål, at beskrive hvorledes byrådet forudsætter budgettet anvendt og hvordan budgetbeløbene er fremkommet.

Takster

Der udarbejdes særskilte kalkulationer på baggrund af budgettet, og for det specialiserede socialområdes vedkommende indgår også det i regnskabet opgjorte over-/underskud. Disse kalkulationer samles i en takstoversigt. De relevante udgiftskonti i budgettet danner grundlag for beregninger i takstberegnings-modellerne. På baggrund af takstberegningen rettes budgettet til med de afledte ændringer på indtægtskontiene. Takstoversigten udarbejdes når en budgetaftale for 2021 er indgået i byrådet og fremsendes hvis muligt til byrådets 2. behandling af budgettet.

Efter budgetvedtagelsen konsekvensrettes taksterne administrativt som følge af evt. vedtagne ændringsforslag til 2. behandlingen.

Når byrådet har vedtaget taksterne ved 2. behandlingen af budgettet er taksterne gældende for det kommende budgetår og der skal ikke efterfølgende ske behandling af takstblade mv. i fagudvalgene eller byrådet medmindre det i forbindelse med en budgetopfølgning besluttet at ændre på taksterne for resten af året.

Budgetopfølgning 2020

Der udarbejdes budgetopfølgninger for 2020 pr 29/2, 30/6 og 30/9. Budgetopfølgningsterminerne følger de lovpligtige indberetninger (vedr. likviditet), som er en integreret del af budgetopfølgningerne.

Demografi- og efterspørgselsberegninger

Der foretages demografi- og efterspørgselsberegninger med udgangspunkt i de af byrådet vedtagne modeller.

På dagpasnings-, skole-, trænings- og ældreområdet indregnes den forventede demografiske udvikling i en flerårig beregning. Grundlaget for den demografiske udvikling i modellerne er befolkningsprognosen, som behandles i Økonomi- og Planudvalget i april 2020. På psykiatri- og handicapområdet anvendes en efterspørgselsbaseret model, hvor den forventede tilgang fra det specialiserede børneområde indgår.

50% af de beregnede konsekvenser indregnes i basisbudgettet. De resterende 50% af konsekvenser af demografi- og efterspørgselsberegninger fremsættes som tekniske forslag.

Aftalen mellem Regeringen og KL

Medio juni afsluttes forhandlingerne mellem regeringen og KL for det kommende års budget. Herefter beregner Økonomi- og Indenrigsministeriet de generelle tilskud til kommunen. Beregningen vil foreligge omkring den 1. juli.

Økonomiafdelingen udarbejder oplæg til skatteindtægter og generelle tilskud på grundlag af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Samtidig vil økonomiafdelingen og den budgetansvarlige foretage konsekvensberegninger af den indgåede regeringsaftale. Disse fremsættes som tekniske forslag til basisbudgettet.

Kommunerne under ét er underlagt budgetloven og dermed en ramme for både service- og anlægsudgifter:

- 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud er betinget af at anlægsudgifterne holder sig inden for den aftalte anlægsramme – rammen gælder bruttoanlægsudgifterne og således indgår anlægsindtægter ikke, anlægsudgifter på ældreboliger og forsyning indgår heller ikke i rammen.
- 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud er betinget af at rammen for servicedriftsudgifter overholdes, servicerammen opgøres som de samlede driftsudgifter fratrukket udgifter til indkomstoverførsler, forsikrede ledige, aktivitetsbestemt medfinansiering, kommunale ældreboliger og forsyningsområdet.

Byrådet orienteres om aftalen mellem Regeringen og KL i juni.

Budgettering af skatter, tilskud og udligning

De finansielle poster inkl. skatter, tilskud og udligning budgetteres i løbende priser.

Skatter, tilskud og udligningsposter beregnes i basisbudgettet ved statsgarantien og samtidig foretages beregning af de forventede indtægter ved selvbudgettering.

Særligt for selskabsskatter har det gennem årene vist sig at Ikast-Brande Kommunes provenu afviger meget fra udviklingen på landsplan. Uanset at udsving i indtægterne fra selskabsskatter modsvares delvis af udligningsordningen (udligningen udgør 50% af forskellen mellem kommunens provenu pr. indbygger og landsgennemsnittet) indebærer udsving i indtægterne fra selskabsskatter betydelige udsving for kommunens indtægter.

Provenu af selskabsskat for budgetåret 2021 er et budgetsikkert beløb, idet der afregnes selskabsskat for indkomstår 2018. Provenuet i overslagsårene er usikkert, og budgetteres forsigtigt som et gennemsnit af de seneste 5 års indtægter, dog indgår usædvanligt høje indtægter ikke i beregningen.

Inddragelse af brugerbestyrelser, MED og råd

MED, bestyrelser og råd mv. orienteres om procedure og tidsplan for budget 2021-24.

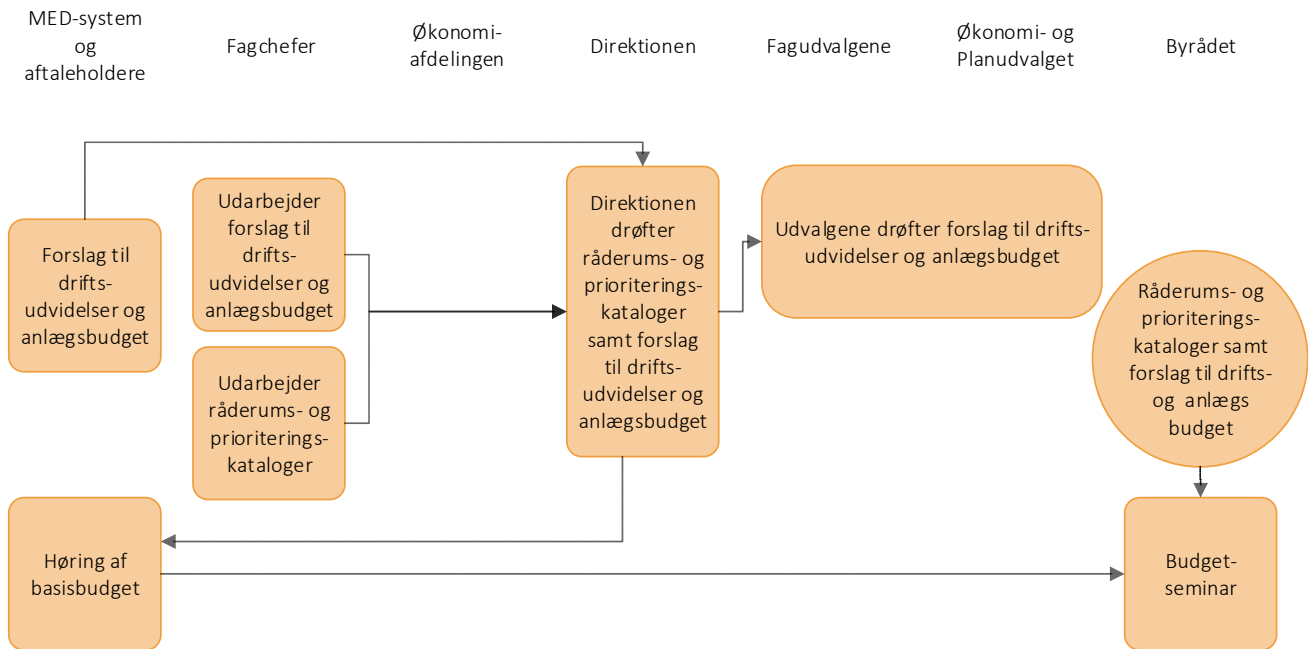
Til information om basisbudget udarbejdes oversigt over hvilke tekniske korrektioner, der er foretaget i budget 2021-24 i forhold til budget 2020, anlægsoversigt og generelle bemærkninger. Materialet behandles af direktionen og udsendes sammen med drifts- og anlægsforslag til byrådet, til MED-organisationen, bestyrelser og råd i august.

Byrådet orienteres om basisbudgettet og tekniske forslag på dialogmøde i august. Aftaleholdere, bestyrelser, MED og råd orienteres umiddelbart efter.

MED-organisationen, bestyrelser og råd har mulighed for at fremsende høringsvar til økonomiafdelingen, således at disse foreligger for byrådet inden byrådets budgetseminar.

Desuden er der en høring af byrådets budgetforslag som fremsendes til 2. behandling.

3. Prioriteringsfasen

Opstart

På dialogmøde i maj drøfter byrådet drifts- og anlægsforslag, og orienteres om forventet anlægsforbrug i 2020 samt anlægsforslag og oplæg til anlægsbudget for 2021-2024.

Råderums- og prioriteringskataloger

Med henblik på at sikre en robust økonomi og give byrådet råderum til prioritering i årene frem udarbejder administrationen forslag til besparelser i form af:

- Råderumskatalog for 20 mio. kr.
Forslag til besparelser, som på forholdsvis kort sigt (1-2 år) kan implementeres.
- Prioriteringskatalog for 20 mio. kr.
Forslag til besparelser, som er af mere strukturel karakter og som kræver et længere implementeringssigte.

Drifts- og anlægsforslag

Kendte anlægsprojekter fra overslagsårene i vedtaget budget 2020 er udgangspunktet for anlægsdrøftelserne for budget 2021-24. Fagområderne udarbejder opdateret materialet på anlægsprojekterne.

Forslag til anlægsbudget påsættes en kategorisering af fagcheferne i samarbejde med teknisk område forinden møder i fagudvalgene, således kan kategoriseringen indgå i byrådets prioriteringer. Anlægsønskerne kategoriseres i en af følgende tre kategorier:

- Lovpligtig:** Anlægsprojektet skal gennemføres for at efterleve lovgivning, arbejdsmiljømæssige påbud og lign.
- Påtrængende nødvendig:** Anlægsprojektet er påtrængende vedligeholdelse for at fastholde anlæggets værdi og evt. udskydelse vil forøge udgiften til vedligeholdelsen.
- Værdifremmende:** Anlægsprojektet vil forbedre opgaveløsningen, hæve værdien for borgerne eller medarbejderne.

Med henblik på at sikre at materialet til byrådets drøftelser på budgetseminaret er velgennemarbejdet anmodes de politiske grupper om at fremsætte nye forslag til drift og anlæg senest ultimo juni. Efterfølgende vil skemaerne for de politisk udvalgte forslag blive kvalificeret af fagområderne således at oplysninger er ajourført i det materiale, der udsendes til budgetseminaret i september.

Besparelser 2021 og frem

I budgetforliget for budget 2019-22 er vedtaget besparelser for 2019 og fremefter med henblik på at sikre kommunens økonomiske handlefrihed. Besparelserne er indarbejdet i basisbudgettet.

Besparelserne i vedtaget budget 2019 for de kommende budgetår er i 2021 på 22,4 mio. kr. stigende til 43,4 mio. kr. i 2022 og fremefter. Heri er krav til reduktion af overførselsudgifterne i 2022 på 10 mio. kr. og yderligere 10 mio. kr. i 2023 og fremefter ikke medregnet, da byrådet ved budgetforliget for 2020 ændrede budgetmodellen for området.

Besparelserne fra 2021 og frem omfatter de generelle effektiviseringskrav på 1% årligt og enkelte konkrete besparelser med stigende profil.

Inddragelse af brugerbestyrelser, MED og råd

MED, råd og bestyrelser orienteres overordnet om procesplan for budget og besparelser ved årets start.

Der udarbejdes en samlet oversigt over budgetforslag til anlæg og drift, som udsendes i august sammen med andet budgetmateriale (herunder råderums- og prioriteringskataloger) til byrådet, MED-organisationen, bestyrelser og råd.

Den efterfølgende tilbagemelding fra politisk hold er den politiske godkendelse af budgettet i oktober. En yderligere tilbagemelding foretages af afdelingscheferne.

Budgetseminar

På budgetseminaret den 10-11. september:

- orienteres om den aktuelle økonomiske situation,
- forhandles kommunens budget med udgangspunkt i det udsendte materiale.

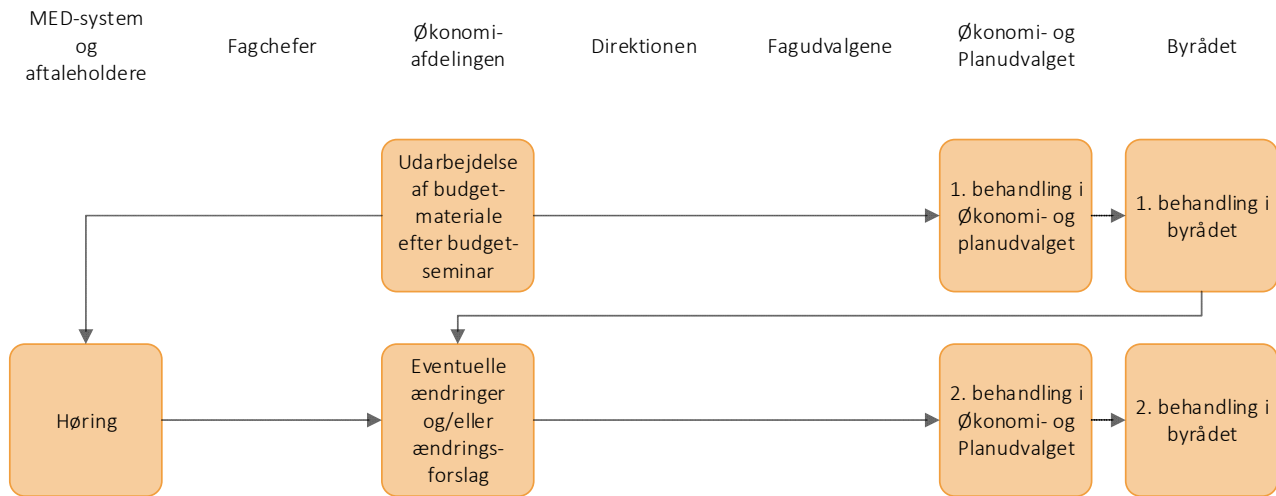
Det er væsentligt for efterbehandlingen af de politiske forhandlinger i administrationen, at der er stor klarhed om, hvad de konkret indebærer. Det er derfor en fordel, hvis eventuelle forslag til økonomiske eller indholdsmæssige ændringer i videst mulig udstrækning rejses tidligt på året, således at de er gennemarbejdet politisk og administrativt, før de forhandles på budgetseminaret.

Efterbehandling af budgetseminar

Pressen inviteres og aftaleholdere, MED-organisation, bestyrelser og råd orienteres når der er opnået budgetforlig. Budgetforliget udsendes til aftaleholdere, MED-organisationen, bestyrelser og råd. Direktionen koordinerer aktiviteter som følge af et budgetforlig.

4. Beslutningsfasen

Aktivitet	Dato
Økonomiudvalgets 1. behandling	01.09.2020
Byrådets 1. behandling	14.09.2020
Økonomiudvalgets 2. behandling	29.09.2020
Byrådets 2. behandling.	05.10.2020

Efter byrådets vedtagelse af budgettet færdiggør økonomiafdelingen budgettet. Evt. mindre rettelser efter budgettets vedtagelse foretages administrativt.

Tilbage melding til aftaleholderne omkring det vedtagne budget foretages i perioden medio oktober til ultimo november af fagcheferne.

Der kan forekomme ændringer i tidsplanen som følge af yderligere koordinerings-behov i forhold til krav og terminer fastlagt af Regeringen, Økonomi- og Indenrigsministeriet og/eller KL og som ikke er kendte pt.